

V Bruseli 22. 5. 2019
COM(2019) 206 final

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Rumunsku,
Taliansku a Rakúsku**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Toto rozhodnutie sa týka mobilizácie prostriedkov vo výške 293 551 794 EUR z Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „FSEÚ“) s cieľom poskytnúť pomoc Rumunsku, Taliansku a Rakúsku v nadväznosti na katastrofy, ku ktorým v týchto krajinách došlo v roku 2018. Spolu s týmto rozhodnutím o mobilizácii prostriedkov sa predkladá návrh opravného rozpočtu (NOR) č. 3/2019¹, v ktorom sa navrhuje zahrnúť potrebné rozpočtové prostriedky do všeobecného rozpočtu na rok 2019, a to v záväzkoch i v platbách.

2. INFORMÁCIE A PODMIENKY

2.1 Rumunsko – záplavy na severovýchode krajiny v lete 2018

Od polovice júna do začiatku augusta 2018 bol severovýchodný región Rumunska ovplyvnený opakovanými silnými dažďami a následnými rozsiahlymi záplavami, ktoré spôsobili značné škody na infraštruktúre a príbytkoch obyvateľov, ako aj straty v poľnohospodárstve.

- (1) Rumunsko požiadalo 7. septembra 2018, teda v rámci lehoty 12 týždňov od prvých škôd, o príspevok z FSEÚ. Žiadosť bola obmedzená na severovýchodný región, ktorý bol vôbec najviac postihnutý záplavami, pričom prvá škoda bola zaznamenaná 16. júna. Rumunské orgány vo svojej žiadosti oznámili, že čoskoro doručia aktualizované údaje, pretože posúdenie škôd nebolo vzhľadom na dlhé trvanie záplav zatiaľ ukončené.
- (2) V tomto prípade ide o prírodnú katastrofu.
- (3) Žiadosť bola predložená na základe kritérií pre „regionálnu živelnú pohromu“ stanovených v článku 2 ods. 3 nariadenia. Vo svojej pôvodnej žiadosti zo 7. septembra rumunské orgány odhadli celkové priame škody na 196,8 mil. EUR. Keďže táto suma predstavuje len 1,24 % HDP dotknutého severovýchodného regiónu na úrovni NUTS 2, pôvodná žiadosť nespĺňala základnú podmienku stanovenú v nariadení o mobilizácii FSEÚ, a preto by nebola oprávnená na príspevok z Fondu solidarity.
- (4) Rumunské orgány predložili 9. októbra 2018, ako je opísané vyššie, revidovanú žiadosť s celkovými priamymi škodami v súčasnosti na úrovni 327,7 mil. EUR. Táto suma predstavuje 2,07 % regionálneho HDP, a teda presahuje požadovaný strop 1,5 % regionálneho HDP (t. j. 238 mil. EUR pre severovýchodný región).
- (5) Analýza revidovanej žiadosti Rumunska, ktorú vykonala Komisia, však odhalila viacero nezrovnalostí. Komisia preto požiadala rumunské orgány o objasnenie, ktoré bolo poskytnuté 14. decembra 2018.

¹ COM(2019) 205, 22.5.2019.

- (6) Vo svojej žiadosti rumunské orgány podrobne opisujú vplyv katastrofy. Opakované vlny silných dažďov v období od polovice júna do začiatku augusta viedli k záplavám a následným škodám na infraštruktúre, v poľnohospodárstve a na súkromných obydliach vo všetkých šiestich župách severovýchodného regiónu, najmä v župách Neamt, Bacau a Suceava. Škody utrpeli hrádze a priehrady na vnútrozemských vodných tokoch, vyše 4 000 km ciest a ulíc (celoštátnych a miestnych), mosty, systémy úpravy vody a odpadovej vody, distribúcie elektrickej energie a plynu, zásobovania pitnou vodou a zavlažovacie systémy, 32 škôl a ďalších verejných budov.
- (7) Rumunské orgány odhadli náklady na núdzové operácie a opatrenia na obnovu oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia na 294 mil. EUR, pričom tieto náklady rozpisali podľa typu operácie. Najväčší podiel (viac ako 154 mil. EUR) sa týka nákladov na zabezpečenie ochranej infraštruktúry (hrádzí), hneď potom nasledujú náklady na obnovu dopravnej infraštruktúry vo výške viac ako 127 mil. EUR.
- (8) Rumunsko nepožiadalo o vyplatenie zálohy.
- (9) Rumunské orgány potvrdili, že na oprávnené náklady sa nevzťahuje žiadne poistné krytie.
- (10) V rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) (2014 – 2020) sa postihnutý región radí k „menej rozvinutým regiónom“. Rumunské orgány vo svojej žiadosti adresovanej Komisii neuviedli úmysel prerozdeliť finančné prostriedky z programov realizovaných v rámci EŠIF na opatrenia na obnovu.
- (11) Rumunsko neaktivovalo mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany.
- (12) Pokiaľ ide o vykonávanie právnych predpisov Únie týkajúcich sa prevencie rizika katastrof a ich riadenia, v súčasnosti neprebíha žiadne konanie o porušení povinnosti.

2.2 Taliansko – extrémne výkyvy počasia na jeseň 2018

V októbri a začiatkom novembra 2018 bola väčšina talianskych regiónov v alpských oblastiach, od severu až po Sicíliu, poznačená opakujúcimi sa náporami silného dažďa a vetra, ktoré viedli k záplavám a zosuvom pôdy, pričom išlo o najničivejšiu jeseň za poslednú dobu, s veľkým počtom obetí a rozsiahlymi materiálnymi škodami.

- (1) Taliansko požiadalo 20. decembra 2018, teda v rámci lehoty 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli zaznamenané 2. októbra, o finančný príspevok z Fondu solidarity. Taliansko 27. marca 2019 predložilo z vlastnej iniciatívy aktualizované informácie s vyššími odhadmi škôd v prípade troch postihnutých regiónov.
- (2) V tomto prípade ide o prírodnú katastrofu.
- (3) Žiadosť bola predložená na základe kritérií pre „veľkú živelnú pohromu“ stanovených v článku 2 ods. 2 nariadenia. Podľa odhadov talianskych orgánov dosahujú celkové priame škody spôsobené touto katastrofou 6,6 mld. EUR (aktualizovaný údaj). Táto suma predstavuje viac ako 192 % stropu uplatniteľného na Taliansko vo výške 3,4 mld. EUR.

- (4) Vo svojej žiadosti talianske orgány podrobne opísali povahu a rozsah škôd zapríčinených extrémnymi výkyvmi počasia, kvôli ktorým bola posledná jeseň najhoršou jeseňou v nedávnej histórii. Nahlásených bolo 34 úmrtí, 1 osoba bola nezvestná. Katastrofa zasiahla takmer všetky talianske regióny zo severu na juh vrátane Friuli Venezia Giulia, autonómnych provincií Trento a Bolzano, Ligúria, Lombardia, Toskánsko, Emilia Romagna, Lazio, Kampánia, Kalábria, Sicília, Sardínia a predovšetkým oblasť Veneto. Menšie škody oznámili Valle d'Aosta a Abruzzo.
- (5) Katastrofa spôsobila najmä vážne narušenie cestnej siete na štátnej, regionálnej, provinčnej a komunálnej úrovni v dôsledku zosuvov pôdy a spadnutých stromov, čím od civilizácie oddelila viacero izolovaných horských a pobrežných obcí. K narušeniu riečnych sietí, pohybom svahov, zosuvom pôdy a záplavám došlo vo väčšine regiónov. Prevádzka škôl a iných verejných služieb bola prerušená. Nárazy vetra v rýchlosti až 200 km/h spôsobili veľké škody na lesnom poraste (približne 8,5 mil. kubických metrov dreva), čo malo vážne dôsledky na hospodárske odvetvia súvisiace s drevom a cestovný ruch (zničenie vlekov, chat atď.). Najmä v regióne Veneto utrpelo na viac ako 414 000 hektároch pôdy škody približne 130 chránených lokalít patriacich do sústavy Natura 2 000. Takmer vo všetkých regiónoch boli zaznamenané záplavy verejných a súkromných budov. Čističky odpadových vôd boli blokované. Elektrické a plynové siete boli prerušené.
- (6) Podľa analýzy Komisie sa výkyvy počasia počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje žiadosť, môžu z meteorologického a hydrologického hľadiska považovať za jednu udalosť. Okrem toho sa zdá, že geografický rozsah a miera rozsahu škôd, ktorými argumentujú talianske orgány, sú realistické vzhľadom na následky vykázané na základe aktivácií služieb programu Copernicus pre rýchle mapovanie a databázu európskeho laboratória pre mapovanie silných búrok.
- (7) Taliansko odhaduje náklady na núdzové operácie a opatrenia na obnovu oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia na viac ako 1 700 mil. EUR, pričom tieto náklady rozpisalo podľa typu operácie. Najväčší podiel (viac ako 810 mil. EUR) oprávnených nákladov sa týka výdavkov na zabezpečenie ochrannej infraštruktúry. Druhý najväčší podiel sa týka nákladov na obnovu infraštruktúry vo výške viac ako 478 mil. EUR.
- (8) Taliansko nepožiadalo o vyplatenie zálohy.
- (9) Talianske orgány potvrdili, že na oprávnené náklady sa nevzťahuje žiadne poistné krytie.
- (10) Tri z postihnutých regiónov sa považujú za „menej rozvinuté regióny“ v rámci EŠIF 2014 – 2020 (Kalábria, Kampánia a Sicília), dva ako „regióny v procese transformácie“ (Abruzzo a Sardínia), zatiaľ čo ostatných 9 regiónov sú „rozvinutejšími regiónmi“. Talianske orgány nesignalizovali Komisii svoj úmysel prerozdeliť finančné prostriedky z programov v rámci EŠIF na opatrenia obnovy.
- (11) Taliansko nepožiadalo o aktiváciu mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany. Koordinačnému centru pre reakcie na núdzové situácie (ERCC) bola však zaslaná prostredníctvom spoločného systému komunikácie a poskytovania informácií v prípade núdzových situácií (CECIS) informačná poznámka.
- (12) Pokiaľ ide o vykonávanie právnych predpisov Únie týkajúcich sa prevencie rizika katastrof a ich riadenia, v súčasnosti neprebíha žiadne konanie o porušení povinnosti.

2.3 Rakúsko – extrémne výkyvy počasia na jeseň 2018

Koncom októbra 2018 ovplyvnili meteorologické javy, ktoré mali dosah na Taliansko, aj niekoľko alpských/južných regiónov Rakúska, najmä Korutánsko a východné Tirolsko.

- (1) Rakúsko požiadalo 14. januára 2019, teda v rámci lehoty 12 týždňov od prvých škôd, ktoré boli zaznamenané 28. októbra 2018, o príspevok z Fondu solidarity. Rakúsko 20. februára 2019 predložilo z vlastnej iniciatívy aktualizované informácie s nepatrne vyššími odhadmi škôd v postihnutých regiónoch.
- (2) V tomto prípade ide o prírodnú katastrofu.
- (3) Podľa odhadov rakúskych orgánov predstavujú celkové priame škody spôsobené touto katastrofou 326,2 mil. EUR. Táto suma je výrazne nižšia ako strop pre veľké katastrofy uplatniteľný na Rakúsko v roku 2018 vo výške 2,1 mld. EUR. Zostáva tiež pod stropom pre tzv. regionálnu katastrofu, t. j. 1,5 % hrubého domáceho produktu váženého podľa podielu škôd v postihnutých regiónoch. Túto katastrofu preto nemožno označiť za „veľkú živelnú pohromu“ ani za „regionálnu živelnú pohromu“ v zmysle nariadenia. Keďže však katastrofu spôsobili tie isté meteorologické podmienky, ktoré spôsobili veľkú katastrofu v Taliansku, rakúske orgány predložili žiadosť na základe ustanovenia o „susednom štáte“ v zmysle článku 2 ods. 4 nariadenia, podľa ktorého oprávnený štát zasiahnutý tou istou katastrofou, ktorá je veľkou katastrofou v susednom oprávnenom štáte, môže takisto získať pomoc z FSEÚ.
- (4) Rakúske orgány poskytli podrobný opis dôsledkov katastrofy. Vôbec najväčšie škody utrpela najjužnejšia rakúska spolková krajina Korutánsko a susediaca provincia Východné Tirolsko, obidve alpské oblasti hraničiace s Talianskom. Systém včasného varovania pred povodňami, varovania pre obyvateľstvo a rýchly zásah síl civilnej ochrany zabránili zraneniam a stratám na životoch. Niekoľko osád bolo v rámci preventívnych opatrení evakuovaných. Silné dažde a búrka s rýchlosťou vetra do 130 km/h však viedli k záplavám budov, značným škodám lesného porastu v dôsledku popadaných stromov, zosuvom pôdy vedúcim k zneprejazdneniu ciest a výpadkom elektrickej energie. Niekoľko dní bolo v nasadení viac ako 7 000 členov pohotovostných služieb vrátane armády a 5 helikoptér.
- (5) Rakúsko odhaduje náklady na núdzové operácie a opatrenia na obnovu oprávnené podľa článku 3 ods. 2 nariadenia na 214,5 mil. EUR, pričom tieto náklady rozpisalo podľa typu operácie. Najväčší podiel (viac ako 85 mil. EUR) oprávnených nákladov sa týka nákladov na zabezpečenie ochrany infraštruktúry (riečne hrádze). Druhý najväčší podiel pripadá na opatrenia na predchádzanie pôdnej erózie vo výške viac ako 72 mil. EUR.
- (6) Rakúske orgány nepožiadali o vyplatenie zálohy.
- (7) Rakúske orgány potvrdili, že na oprávnené náklady sa nevzťahuje žiadne poisťné krytie.
- (8) Postihnuté regióny sú „menej rozvinutými regiónmi“ oprávnenými na financovanie z európskych štrukturálnych a investičných fondov (2014 – 2020). Rakúske orgány vo svojej žiadosti uviedli, že majú v úmysle použiť prostriedky z rakúskeho programu rozvoja vidieka financovaného z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka na obnovu ochranných lesov.
- (9) Rakúsko nepožiadalo o aktiváciu mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.

- (10) Pokiaľ ide o vykonávanie právnych predpisov Únie týkajúcich sa prevencie rizika katastrof a ich riadenia, v súčasnosti neprebíha žiadne konanie o porušení povinnosti.

2.5 Záver

Z dôvodov uvedených vyššie katastrofy uvedené v žiadostiach, ktoré predložili Rumunsko, Taliansko a Rakúsko, spĺňajú podmienky stanovené v nariadení na mobilizáciu FSEÚ.

3. FINANCOVANIE Z PRIDELENÝCH PROSTRIEDKOV FSEÚ NA ROK 2019

Nariadenie Rady (EÚ, EURATOM) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020² (ďalej len „nariadenie o VFR“), a najmä jeho článok 10, umožňuje mobilizáciu FSEÚ v rámci ročného stropu vo výške 500 000 000 EUR (v cenách roku 2011). V bode 11 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení³ sa stanovujú spôsoby mobilizácie FSEÚ.

Keďže solidarita bola ústredným motívom zriadenia FSEÚ, Komisia zastáva názor, že pomoc by mala mať progresívny charakter. Znamená to teda, že podľa doterajšej praxe by sa mala na tú časť škôd, ktorá presahuje strop pre mobilizáciu FSEÚ v prípade „veľkej živeľnej pohromy“ (t. j. 0,6 % HND alebo 3 mld. EUR v cenách roku 2011, podľa toho, ktorá suma je nižšia), uplatniť vyššia intenzita pomoci ako na škody, ktorých výška sa nachádza pod stanoveným stropom. V minulosti sa pri stanovovaní výšky finančnej pomoci pri veľkých katastrofách uplatňovala sadzba 2,5 % výšky celkových priamych škôd pod úrovňou stropu a sadzba 6 % pre časť škôd, ktorá tento strop presahuje. Na regionálne katastrofy a katastrofy uznané podľa ustanovenia o „susednom štáte“ sa vzťahuje sadzba 2,5 %.

Príspevok nesmie prekročiť odhadované celkové náklady na oprávnené operácie. Metodika na výpočet pomoci bola stanovená vo výročnej správe o FSEÚ za obdobie rokov 2002 – 2003 a následne schválená Radou a Európskym parlamentom.

Na základe žiadostí Rumunska, Talianska a Rakúska je výpočet výšky finančného príspevku z FSEÚ na základe odhadu celkových spôsobených priamych škôd takýto:

Členské štáty	Kvalifikácia katastrofy	Celkové priame škody (v mil. EUR)	Strop v prípade veľkej katastrofy (v mil. EUR)	2,5 % priamych škôd do výšky stropu (v EUR)	6 % priamych škôd nad úrovňou stropu (v EUR)	Celková výška navrhovanej pomoci (v EUR)	Vyplatené zálohy (v EUR)
RUMUNSKO	regionálna (článok 2 ods. 3)	327 692	986 378	8 192 300	-	8 192 300	0
TALIANSKO	celoštátna (článok 2 ods. 2)	6 630 276	3 446 057	86 151 425	191 053 170	277 204 595	0
RAKÚSKO	susedná krajina (článok 2 ods. 4)	326 196	2 118 701	8 154 899	-	8 154 899	0
SPOLU						293 551 794	0

V súlade s článkom 10 ods. 1 nariadenia o VFR predstavovala celková suma disponibilná na začiatku roku 2019 na mobilizáciu FSEÚ 851 082 072 EUR, čo je súčet prostriedkov pridelených na rok 2019 vo výške 585 829 691 EUR a prostriedkov pridelených na rok 2018 vo výške 265 252 381 EUR, ktoré neboli využité a boli prenesené do roku 2019.

² Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884.

³ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

Suma, ktorá sa môže v tejto fáze roka 2019 mobilizovať, predstavuje 704 624 649 EUR. Zodpovedá celkovej sume disponibilnej na mobilizáciu FSEÚ na začiatku roka 2019 (851 082 072 EUR), od ktorej sa odpočítala suma 146 457 423 EUR zadržaná na účely splnenia povinnosti ponechať 25 % prostriedkov pridelených na rok 2019 k dispozícii do 1. októbra 2019, ako sa stanovuje v článku 10 ods. 1 nariadenia o VFR.

Súhrnná tabuľka financovania z FSEÚ	Suma v EUR
Prostriedky pridelené na rok 2018 prenesené do roku 2019	265 252 381
Prostriedky pridelené na rok 2019	585 829 691

Celková suma disponibilná na začiatku roka 2019	851 082 072
Mínus zadržaných 25 % prostriedkov pridelených na rok 2019	-146 457 423

Maximálna suma disponibilná v súčasnosti (pridelené prostriedky na roky 2018 + 2019)	704 624 649
Celková výška pomoci navrhovanej na mobilizáciu pre Rumunsko, Taliansko a Rakúsko	- 293 551 794

Disponibilné prostriedky zostávajúce do 1. októbra 2019	411 072 855

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Rumunsku, Taliansku a Rakúsku

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie⁴, a najmä na jeho článok 4 ods. 3,

so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení⁵, a najmä na jej bod 11,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Cieľom Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „fond“) je umožniť Únii reagovať rýchlym, účinným a pružným spôsobom na núdzové situácie a prejavíť solidaritu s obyvateľstvom oblastí postihnutých živelnými pohromami.
- (2) Fond nesmie prekročiť maximálnu ročnú sumu 500 000 000 EUR (v cenách roku 2011), ako je stanovené v článku 10 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013⁶.
- (3) Rumunsko predložilo 7. septembra 2018 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na extrémne výkyvy počasia, ktoré vyvolali rozsiahle povodne.
- (4) Taliansko predložilo 20. decembra 2018 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na extrémne výkyvy počasia.
- (5) Rakúsko predložilo 14. januára 2019 žiadosť o mobilizáciu fondu v nadväznosti na extrémne výkyvy počasia.
- (6) Žiadosti Rumunska, Talianska a Rakúska spĺňajú podmienky na poskytnutie finančného príspevku z fondu stanovené v článku 4 nariadenia (ES) č. 2012/2002.
- (7) Fond by sa mal preto mobilizovať s cieľom poskytnúť finančný príspevok Rumunsku, Taliansku a Rakúsku.
- (8) S cieľom minimalizovať čas potrebný na mobilizáciu fondu by sa toto rozhodnutie malo uplatňovať odo dňa jeho prijatia,

⁴ Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3.

⁵ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁶ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884).

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

V rámci všeobecného rozpočtu Únie na rozpočtový rok 2019 sa mobilizuje Fond solidarity Európskej únie poskytnutím viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov v tejto výške:

- a) suma 8 192 300 EUR sa poskytne Rumunsku;
- b) suma 277 204 595 EUR sa poskytne Taliansku;
- c) suma 8 154 899 EUR sa poskytne Rakúsku.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od ... [*dátum prijatia*]**.

V Bruseli

Za Európsky parlament

Za Radu